

**Helduak
Zabaltzen**

Jarduerak

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

ONGIZATE, GAZTERIA ETA
ERRONKA DEMOGRAFIKOAREN SAILA

DEPARTAMENTO DE BIENESTAR,
JUVENTUD Y RETO DEMOGRÁFICO

Gizarte zentroetako **jarduerak** eta bertan eskaintzen diren zerbitzuetako asko gune horietan gehien estimatzen diren ezaugarriak dira. Zentroen **alderdirik erakargarrienetakoak** izaten dira; jende askok interesgarritzat jotzen ditu eta horregatik bertaratzen dira.

Dena den, jarduerak zentroen kanpoko irudiarekin oso lotuta daudenez, bertaratzen diren pertsonen profila eta parte hartzeko modua baldintza ditzakete.

Ariketak

1. ariketa.- Nolakoak dira gure zentroko jarduerak?

Jarduerei eta zentroarentzat duten garrantziari buruzko azalpenarekin jarraitu aurretik, jarduera horiek nolakoak diren aztertzeko lehen hausnarketa proposatzen dugu.

JARDUEREN EZAUGARRIAK

Ariketa honetan, zentroak eskaintzen dituen jardueren inguruan gogoeta egingo da, taldean, galdera hauei erantzuteko:

? Zer jarduera egiten dira zentroan?
Egin zerrenda.

? Zer profil dute horietako bakoitzean parte hartzen duten pertsonak?

? Zer helburu du bakoitzak?

? Egiteaz haratago zer modutan har daiteke parte jarduera horietan? Adibidez: bazkideek hartzen dute parte jardueren diseinuan?

? Nola aukeratzen eta erabakitzen dira bertan egiten diren jarduerak?

? Nola antolatzen dira?

? Nola ezagutarazten dira?

Hausnarketa hori eta galderen erantzunak lagungarriak dira zentroetan egiten diren jardueren errealitatea sakontasunez baloratzeko. Baina, pertsonen aniztasuna kontuan hartuta, **zentroetako jarduerak erantzuten diete profil guztien errealitateari, gustuei edo interesei?**

Jarduera guztiak ez dira izango zentroko pertsona guztien gustukoak, jakina; baina hausnarketa interesgarria da, jarduera batzuk berriro egin ala ez aztertzeko.

Zentroetan egiten diren jarduerarik ezagunenetako batzuk duela urte asko hasi ziren antolatzen; argi dago ondo funtzionatzen duenari eustea komeni dela. Halere, geure buruari galdetu behar diogu jarduera horiek inertziaz edo interesagatik egiten ditugun, batez ere adineko pertsonen belaunaldi berriak kontuan hartzen baditugu.

Izan ere, belaunaldi berriek batzuetan ez dituzte begi onez ikusten iraganetik datozen jarduerak, ez dituzte egokitzen jotzen.

Puntu horretan, funtsezkoa izan daiteke:

- **Batetik, jarduerak aldizka baloratzea, hobetu daitezkeen ikusteko.** Ildo horretan, jardueren zenbait alderdi balora daitezke: zenbat lagunek hartzen duten parte, nola hartzen duten parte, gogobetetze maila... Horretarako, jardueren balorazioen erregistroa erabil daiteke. Erregistroaren formatua askotarikoa izan daiteke (ikusi Jardueren ebaluazio fitxa).
- **Bestetik, beste zentro batzuetako esperientziak ezagutzea, inspiratzeko eta ezagutza partekatzeko.** Beste zentro eta pertsona batzuek egiten dutenaren berri izatea aberasgarria da proposamen berriak egiteko.

Zeintzuk dira jardueren helburuak?

Jarduerak bazkide asko mugiarazten dituztenez eta berriak erakartzeko motibazioetako bat direnez, zentroko bizitzaren dinamikak aldatzeko eta Gizarte Zentroaren helburutzat eta zentroaren funtzioztat definitutako horretara gehiago hurbiltzeko ahalmen handia dute.

2. ariketa.- Zein da zentroaren asmoa?

Gogora dezagun, zein da zentroaren helburua? (Ikus Asmo Gida).

Egiten diren jarduerak bat al datoz zure helburuarekin?

Helburuak betetzea errazten al dute jarduera horiek?

Esaterako, zentroaren helburu **komunitatera zabaltzearekin edo harekiko harremanarekin** lotuta badago, jarduerak horretarako bidea izan daitezke. Hau da, **jarduerak zentrotik kanpora ateratzea, udalerriko beste leku batzuetan egitea edo beste eragile batzuekin batera antolatzea** baliagarriak dira komunitatearekiko harremanak sendotzeko.

Belaunaldiartekotasuna da beste adibide bat. Zentro askok **belaunaldien arteko harremanak** sustatzen dituzte, eta horren aldeko apustua da haien helburuetako bat. Kasu horretan, helburu zehatz hori duten jarduerak benetan baliagarriak dira, harreman horiek sustatzeko bidea izan baitaitezke.

Bestalde, **parte hartzea sustatzeko** helburuarekin proposatzen dira jarduera asko. Hori dela eta, geure buruari galdetu behar diogu antolatzen diren jarduerak eta horiek kudeatzeko modua lagungarriak ote diren **parte hartze desberdinak sustatzeko**, jarduerak pentsatu, diseinatu eta abian jartzeko orduan.

Nola har daiteke parte jardueretan?

Zentroetara doazen pertsonen aniztasuna kontuan hartuta, argi dago **parte hartzeko modu asko** daudela. Nolanahi ere, proposatzen diren jarduerak eta horiek antolatzeko era lagungarriak dira parte hartzeko modu bat baino gehiago ahalbidetzeko?

3. ariketa.- Zer parte hartzeko aukera eskaintzen dituzte jarduerak?

Nola erabakitzen dira zentroan egingo diren jarduerak?

Nork hartzen du parte normalean jarduerak diseinatzerakoan?

Parte hartzearen ohiko ikuspegitik begiratuta, jarduerak kudeatzea eta horietara joatea dira parte hartzeko modu bakarrak. Hau da, «ekoiztea edo kontsumitzea».

Hala ere, ikuspegi zabalago batetik begiratuta, badago **parte hartzeko modu gehiago**. Alabaina, horretarako, berrikusi egin behar da jarduerak **nola planteatzen diren, nola antolatzen diren, nola hedatzen diren, nola egiten zaien jarraipena, eta bertaratzen diren pertsonen nola parte hartzen duten**. Bestela esanda, jarduerak ekoitzi edo kontsumitze hutsetik ateratzen bagara, **tarteko beste partaidetza maila** batzuk azter daitezke, zentroko bizimodua eta pertsona bakoitzak bertan bizi duen esperientzia aberastu dezaketenak.

Pertsona bakoitzak bere interesen arabera dituen parte hartzeko moduak ulertzeak eta baliozkotzeak parte-hartzea eta erantzunkizunen banaketa errazten du.

Zentroko bizitzan nola edo hala parte hartzea bazkideek egindako ekarpena da, eta maila indibidualetik haratago doa; izan ere, pertsonen ekarpen horrek on egiten die beste batzuei (ikusi 3. gida: Partaidetza eta gobernantza).

Nola antolatzen dira jarduerak?

Elkarteko batzordea duten gizarte zentro askotan, batzorde hori arduratzen da, hain zuzen, jarduerak antolatzeaz. Beraz, gainerako bazkideak jarduerak egiteko joaten dira, besterik gabe. Baina zeregin horrek, sarritan, **gehiegizko lan karga** ekartzen dizkie batzordeko kideei, konpromiso maila oso handia eskatzen baitu. Horixe izaten da, zuzendaritza batzordeen **errelebo faltaren** arrazoietakoa bat; pertsonak ez dute maila horretako konpromisorik hartu nahi.

Horregatik, interesgarria da jarduerak antolatzeko modua berrikustea; batetik, lan karga handiegia duten pertsonak zama hori arintzeko, eta, bestetik, pertsona gehiagoren inplikazioa ekarriko duten parte hartzeko beste era batzuk sustatzeko (ikus **Jardueren diseinuaren fitxa**).

Beste alde batetik, funtsezkoa da kontuan izatea jardueren antolaketa ez dela nahitaez zentroko pertsonen (batzordekideen edo beste bazkide batzuen) esku bakarrik egon behar, **kanpokoek ere har dezakete parte** horretan. Hala, oso garrantzitsuak dira komunitateko bestelako eragileak (elkartek, boluntarioak, saltokiak...).

Azkenik, jarduerak antolatu baino lehen, komenigarria da, zeintzuk gauzatuko diren zehaztea. Puntu honetan, bi ideia aipatuko ditugu:

1

Lehenago ere egin den jardueraren kasuan, aurretik nola joan den baloratzea komeni da, zerbait aldatu behar ote den erabakitzeko.

2

Jarduera berriak diseinatzeko, bazkideen gustuetan eta lehentasunetan oinarritu behar da. Informazio hori **harrera prozesuan** bil daiteke; dena den, **komeni da aldizka ekintzak egitea, jendearen interesen berri jasotzeko.**

Ariketak

4. ariketa.- Nola baloratzen ditugure zentroko jarduerak?

Zentroko jarduerak ezaugarri horiek zenbateraino betetzen dituzten taldean balioestean datza ariketa.

Galdera horiei emandako erantzunak lagungarriak izango dira alda litezkeen egungo jardueren ezaugarriak zehazteko, eta, hala, zentroa guk nahi dugun eredura bideratu eta eraldatzeko.

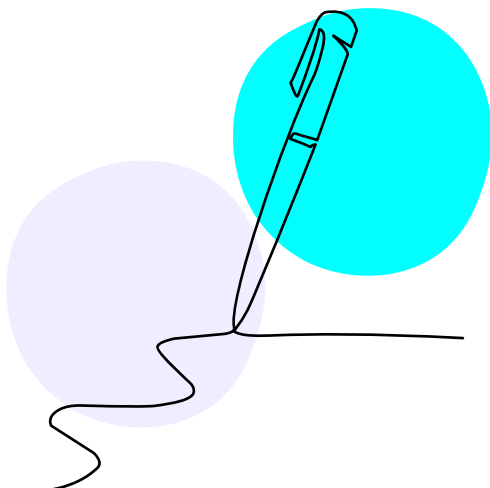
Zer mailatan betetzen dituzte ezaugarri horiek zentroko jarduerak?

	Ezer	Gutxi	Nola hala	Asko	Erabat
<i>...pertsonek interesak arabera aukeratzen dira.</i>					
<i>...egoki ezagutarazten dira, interesa duten guztiek jasotzeko moduan.</i>					
<i>...parte hartzeko hainbat modu ahalbidetzen dituzte.</i>					
<i>...berrikusi egiten dira, funtzionatzen duten eta bazkideen gustukoak diren baloratzeko.</i>					
<i>...hainbat gunetan egiten dira (ez bakarrik zentroan).</i>					
<i>...komunitatearekiko harremanak ahalbidetzen dituzte.</i>					

Ariketak

5. ariketa.- Hobetuko ditugu jarduerak?

Azkenik, zentroko jarduerak nolakoak diren ikusi eta balorazioa egin ondoren, eraldatzearen inguruan hausnartzea proposatzen dugu.

JARDUERAK ERALDATZEA

Ariketa honetan, taula beteko dugu, aldatu nahi diren jardueren alderdi zehatzak aipatuz. Horretarako, ezkerreko zutabearen faktore batzuk proposatzen dira, aldatu nahi diren alderdiak identifikatzen laguntzeko. Gainera, eremu batzuk hutsik daude, aldatu nahi diren beste ezaugarri batzuk idazteko, adierazitako faktoreekin loturarik ez duten ezaugarriak egon daitezkeelako.

Jarraian, adibide bat erakutsiko dugu:

	Zer aldatuko genuke?	Nola aldatuko genuke? Zer proposamen egingo genuke zehazki?
Komunikazioa eta zabalkundea	Jardueren berri emateko modua. Jarduerak ezagutarazteko egungo moduarekin informazioa ez da iristen nahi genukeen jende guztiarengana.	Proposamena: bizpahiru lagun arduratu daitezke zentroaren sare sozialez, jarduerak bertan argitaratu eta ezagutarazteko.

	Zer aldatuko genuke?	Nola aldatuko genuke? Zer proposamen egingo genuke zehazki?
Komunikazioa eta zabalkundea (Nola ematen zaien jardueren berri interesa duten pertsoneri, zentro barrukoei zein kanpokoei)		
Pertsonen parte hartzea (Pertsonen partaidetza maila, parte hartzeko modu asko dagoen...)		
Jardueren antolaketa (Jarduerak nola jartzen diren martxan: arduradunen kopurua, horietako bakoitzaren zereginak eta funtzioak, inplikaturik dauden beste eragile batzuekin batera antolatzen diren...)		
Jardueraren gaineko balorazioa (Jarduerak funtzionatu duten edo aldatu behar diren ebaluatzeko modua, pertsonen jarduerari buruz egiten duten balorazioa...)		
Komunitatearekiko harremana (Jarduerak zer neurritan sustatzen duten zentroa eta bertako pertsonak komunitateko beste eragile batzuekin harremanetan jartzea)		

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

ONGIZATE, GAZTERIA ETA
ERRONKA DEMOGRAFIKOAREN SAILA

DEPARTAMENTO DE BIENESTAR,
JUVENTUD Y RETO DEMOGRÁFICO